Dosarul nr.2a-1189/24 (2-24059280-03-2a-23092024)
Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central
Judecător: Vitalie Pîslariuc

CURTEA DE APEL NORD
DECIZIE

25 martie 2025 **municipiul Bălţi**

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Ivan Parii și Natalia Costaș,
grefier Olga Topada,
examinând în ședință publică apelul depus de Ecaterina Buzu și cererea de apel incident depusă de avocatul Diana Munteanu în interesele lui Nicolae Buzu împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 18 iulie 2024 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ecaterina Buzu către Nicolae Buzu privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copii minori și compensarea cheltuielilor de judecată,

constată:

Pretențiile reclamantului:

1. La 03 iunie 2024 reclamanta Ecaterina Buzu a înaintat cerere de chemare în judecată către Nicolae Buzu prin care solicită modificarea pensiei de întreținere a copilului minor *****, ***** și ***** stabilită prin hotărârea judecătoriei Orhei, sediul central din 23 aprilie 2018 de la 1000 lei până la 3500 lei, lunar începând cu data adresării în instanță, încasarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 23 aprilie 2018, s-a încasat de la Nicolae Buzu în beneficiul lui Ecaterina Buzu pensia pentru întreținerea copiilor minori ***** în mărime de 1 000,00 lei lunar, pentru fiecare. Menționează reclamanta, că au crescut cheltuielile pentru întreținerea copilului minor, s-au ridicat prețurile la produsele alimentare, rata inflației fiind foarte crescută, astfel că suma de 1 000,00 lei stabilită prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 23 aprilie 2018 este insuficientă de a acoperi toate cheltuielile necesare pentru întreținerea corespunzătoare a copiilor minori.
3. Mai reține că, reieșind din prețurile actuale precum și din faptul că potrivit datelor Biroului Național de Statistică coșul minim de existență pentru un copil în vârstă de 7-17 ani în anul 2023 a variat de la 2470, 04 lei-3613, 07 lei, sumă ce nici pe departe nu acoperă cheltuielile necesare pentru dezvoltarea copilului.

Poziția instanței de fond:

4. Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 18 iulie 2024 s-a admis în parte acțiunea civilă înaintată de Ecaterina Buzu. S-a modificat cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori ***** stabilit prin hotărârea judecătoriei Orhei, sediul central din 23 aprilie 2018, s-a încasat de la Nicolae Buzu pensia de întreținere a copiilor minori în sumă fixă de 2000 lei lunar pentru fiecare copil în parte începând cu 03.06.2024 până la schimbarea situației materiale ale părților, însă nu mai târziu de majoratul copilului.

Solicitarea apelantului:

5. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 31 iulie 2024 Ecaterina Buzu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea apelului înaintat, casarea hotărârii instanței de fond în latura respingerii pretențiilor cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrale a acțiunii înaintate de reclamantă.
6. Prin încheierea Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți din 25 septembrie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Ecaterina Buzu și s-a acordat termen apelantei pentru prezentarea cererii de apel motivate și a bonului plății taxei de stat.
7. La 22 octombrie 2024, apelanta Ecaterina Buzu a depus cererea de apel motivată.

Argumentele părților:

8. În cererea de apel s-a invocat că, instanța de fond nu a dat apreciere și nu a luat în considerație faptul că din suportul probator nu urmează că intimatul îi este contraindicată activitatea de muncă, corespunzător acesta este obligat să întreprindă toate acțiunile necesare în vederea îndeplinirea obligațiilor sale părintești față de copii minori, iar trimiterile instanței la coșul minim de consum o consideră ca fiind neîntemeiată. Suma de 2000 lei încasată cu titlu de pensie de întreținere nu le poate asigura copiilor minori o întreținere decentă.
9. Evocă că, obligația părinților de a întreține copii minori nu se rezumă la acoperirea coșului minim de consum al copilului stabilit la nivel de țară, ci constă în a contribui la întreținerea copilului proporțional posibilităților financiare ale părintelui, obligație impusă de art. 27 din Convenția internațională din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, la fel și art. 10 din Hotărârea Plenului CSJ nr. 4 din 15.04.2013.
10. Evocă în continuare că, cheltuielile lunare pentru întreținerea unui copil minor depășește suma de 6000-7000 lei. Argumentul instanței precum că la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere nu influențează faptul că copilul frecventează activități cu plată, deoarece aceasta este alegerea individuală a reclamantei, este unul eronat și discriminatoriu.
11. La data de 19 noiembrie 2024 avocatul Diana Munteanu în interesele lui Nicolae Buzu a declarat cerere de apel incident prin care a solicitat admiterea apelului incident, modificarea hotărârii instanței de fond, prin micșorarea sumei încasate cu titlu de pensie de întreținere a copiilor minori de la 2000 lei lunar la suma de 1600 lei lunar pentru fiecare copil.

12. În motivarea cererii de apel incident s-a invocat că, suma de 6000 lei încasată de instanța de fond cu titlu de întreținere pentru trei copii minori este una exagerat de mare în raport cu posibilitățile financiare a lui Nicolae Buzu. Susține că, potrivit datelor Biroului Național de Statistică, pentru anul 2024 valoarea minimului de existență pentru un copil cu vârsta 7-17 ani în sate constituie 3 096, 30 lei. Mai reține că, încasarea sumei de 6000 lei lunar pentru cei trei copii minori este o încălcare a prevederilor art. 58 CF.
13. Adaugă că, în anul 2017 în urma unui accident de muncă a avut de suferit un traumatism foarte grav la membrul superior stâng din cauza căruia și până la momentul actual are grave probleme de sănătate.
14. În cadrul ședinței instanței de apel, apelanta Ecaterina Buzu nu s-a prezentat. Procedura de citare legală a fost respectată**.**
15. Totodată Colegiul reține că, prin cererea de apel declarată apelanta Ecaterina Buzu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa (f.d.62).
16. Conform art. 379 alin.2) CPC, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.
17. În circumstanțele date, în temeiul art. 379 alin.2) CPC, Colegiul civil a dispus examinarea cererii de apel în lipsa apelantei Ecaterina Buzu care a fost înștiințată în mod legal despre data și ora examinării cauzei, și care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.
18. Reprezentantul apelantului Nicolae Buzu, avocatul Diana Munteanu a solicitat respingerea apelului declarat de Ecaterina Buzu, și admiterea apelului incident formulat de Nicolae Buzu.

Aprecierea instanței de apel:

19. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, audiind declarațiile participanților la proces, examinând materialele dosarului, Colegiul civil consideră necesar să respingă cererea de apel din următoarele motive:
20. În conformitate cu art.362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
21. Instanţa de apel constată că Judecătoria Orhei, sediul central a pronunțat dispozitivul hotărârii la 18 iulie 2024, iar cererea de apel formulată de apelanta Ecaterina Buzu a fost declarată la 31 iulie 2024, prin urmate în termen legal.
22. Conform art. 385 lit. „a” CPC al RM instanţa de apel după ce judecă apelul este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.
23. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
24. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărârii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.

25. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
26. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
27. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
28. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.
29. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
30. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.
31. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
32. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul

judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

33. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.
34. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
35. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
36. Raportând dispoziţiile normelor suscitate la circumstanţele cauzei, evaluând soluţia primei instanţe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, instanța de apel consideră că concluzia instanţei de fond este una corectă, din următoarele raționamente.
37. Articolul 5 alin. 1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
38. La caz, obligaţia părinților de a-şi întreține material copii minori este o obligaţie fundamentală, consfințită în art.48 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova care expres stabilește că, părinții au îndatorirea de a asigura creşterea, educaţia şi instruirea copiilor. Or, creşterea, educaţia şi instruirea copiilor este posibilă numai în condiţiile exercitării corespunzătoare a obligaţiilor părinteşti de întreţinere materială a acestora.
39. Colegiul reține că, prin prezenta cerere de chemare în judecată, reclamanta Ecaterina Buzu a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere încasată

de la Nicolae Buzu în beneficiul lui Ecaterina Buzu pentru întreținerea copiilor minori ***** stabilită prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 23 aprilie 2018, și de încasat de la Nicolae Buzu în beneficiul lui Ecaterina Buzu pensia de întreținere a copiilor minori în mărime de 3500 lei lunar pentru fiecare copil în parte.

40. Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, instanța de fond prin hotărârea din 18 iulie 2024 a conchis asupra temeiniciei parțiale a pretențiilor formulate de către reclamanta Ecaterina Buzu, modificând cuantumul pensiei de întreținere achitat de Nicolae Buzu în beneficiul Ecaterinei Buzu pentru întreținerea copiilor minori ***** în temeiul hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 23 aprilie 2018, de la suma de 1000 lei lunar pentru fiecare copil, la suma de 2000 lei lunar pentru fiecare copil.
41. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, reclamanta Ecaterina Buzu a contestat-o cu apel, iar pârâtul Nicolae Buzu a declarat apel incident.
42. Astfel în contextul argumentelor invocate de apelanta Ecaterina Buzu în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, Colegiul judiciar reține că, de dreptul de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreţinere pot beneficia în egală măsură ambii părinţi în dependenţă de starea materială şi familială a acestora, dânșii fiind responsabili în mod solidar de dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului în unison cu principiile fundamentatele consfinţite în legislaţia naţională şi cea internaţională.
43. Colegiul notează că potrivit prevederilor art. 110 din Codul familiei, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părţi s-a schimbat, instanţa judecătorească, luînd în considerare şi alte circumstanţe importante ale părţilor, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreţinere sau să-l scutească pe debitorul întreţinerii de plata acesteia.
44. Instanța de apel menționează că, modificarea cuantumului pensiei de întreținere poate avea loc doar, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, urmând a fi luate în considerare și alte circumstanțe importante ale părților.
45. Astfel, starea materială reprezintă situaţia socio-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreţinerea unei vieţi decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex.: capacitatea de muncă, studiile etc.).
46. Starea familială defineşte conjunctura şi relaţiile persoanei (părintelui) în interiorul comunităţii umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie. Cu titlu exemplificativ, se remarcă următoarele aspecte intrinseci, care influenţează per ansamblu starea familiei, a cărei listă nu este una exhaustivă, şi anume, numărul copiilor şi persoanelor aflate la întreţinere.
47. Sintagma alte circumstanţe importante, stipulate la finalul normei disputate, extinde sfera de aplicare a art.110 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă care se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o

marjă de apreciere instanţei de judecată, din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condiţiile reliefate supra (ex.:chestiuni de ordin medical).

48. De dreptul de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreţinere pot beneficia, în egală măsură, ambii părinţi, în dependenţă de starea materială şi familială a acestora, fiind suficientă în acest sens, întrunirea cel puţin a uneia din aceste ipoteze, însă schimbarea situaţiilor specificate nu trebuie să fie formală, ci esenţială, sarcina aprecierii respective aparţinând în exclusivitate instanţei competente să o examineze.
49. Astfel, întru respectarea dezideratelor descrise mai sus, urmează să se țină cont de principiul interesului superior al copilului consacrat la art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului la care Republica Moldova este parte, de menținerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinți care nu se află în relații de căsătorie precum şi de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.
50. Alăturat, instanța de apel consideră oportun de a reitera în prezenta speță prevederile art. 46 din Codul Familiei, care statuează că, drepturile şi obligaţiile reciproce ale părinţilor şi copiilor rezultă din provenienţa copiilor, atestată în modul stabilit de lege.
51. Potrivit art. 58 alin. 1) Cod Familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. Plus la aceasta, potrivit art. 74 alin. 1) Codul familiei, părinţii sânt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.
52. În fapt s-a constatat că, părinții minorilor *****, ***** și ***** sunt părțile mama – Ecaterina Buzu la întreținerea căreia se află copii minori și tata – Nicolae Buzu, fapt confirmat prin certificatele de naștere seria NA-V***** (f.d.8-9).
53. În contextul pretențiilor formulate în acțiune se reține că, prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 23 aprilie 2018 s-a încasat de la Nicolae Buzu în beneficiul lui Ecaterina Buzu pensia pentru întreținerea copiilor minori *****, ***** și *****, în sumă bănească fixă a câte 1000 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu 27.10.2017 până la împlinirea vârstei majoratului de către copii (f.d.11).
54. În temeiul alin.2) al art.75 Codul Familie, cuantumul cotelor stabilite la alin.1) poate fi micșorat sau majorat de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante.
55. Conform art. 76 alin. 2) Codul Familiei, cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.
56. Tot aici, Colegiul civil menţionează şi faptul că, principiul primatului intereselor copilului, precum şi caracterul său central în raport cu orice decizie privitoare la copil, a fost expres consacrat în art. 9 al Convenţiei internaţionale cu privire la drepturile copilului de la New York din 20 noiembrie 1989. În acest sens,

Convenţia nu se limitează la afirmarea dreptului copilului la viaţă, ci include concepţia supravieţuirii şi dezvoltării lui.

57. Potrivit prevederilor art. 27 al Convenţiei nominalizate, statele părţi recunosc dreptul oricărui copil la un nivel de viaţă suficient pentru a permite dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. Parinţilor şi oricărei alte persoane, care au în grijă un copil, le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limitele posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.
58. Ținând cont de cadrul normativ precitat în materia drepturilor și obligațiilor părinților și copiilor, având în vedere că ambii părinți au obligația să întrețină material copiii minori, predominant fiind interesul suprem al copilului, Colegiul civil notează că prima instanţă corect a apreciat necesitatea modificării prin majorare a pensiei de întreținere a copiilor minori Arina Buzu, Cristi Buzu, și Georgel Buzu de la 1000 lei la 2000 lei lunar pentru fiecare copil în parte.
59. Aici Colegiul reiterează că, ambilor părinți le revine obligația de întreținere a copiilor săi minori, în scopul legitim de asigurare a unui suport material suficient dezvoltării armonioase a copiilor, în cazul în care părinții divorțează sau nu mai duc viață comună, iar obligația de întreținere a unui copil nu presupune doar realizarea unor anumite cheltuieli bănești, implicând o mulțime de alte obligații și activități subsecvente.
60. La stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, instanța urmează să țină cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare, precum și de interesele acestuia. La examinarea cauzei, ce vizează copii minori, instanţa este ţinută de respectarea principiului care consacră interesul superior al copilului, însă, în acelaşi timp, instanţa judecătorească este ţinută de respectarea principiului egalităţii în drepturi a părţilor, în special în raporturile de familie, şi principiul legalităţii actelor de dispoziţie emise pe marginea cauzelor deferite judecăţii.
61. În acest sens Colegiul face referire la dispozițiile legale, anterior enunțate, potrivit cărora la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, instanțele judecătorești urmează să țină cont de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante, după cum ar fi informația eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență pentru un copil.
62. La caz, este relevant speței că normele de drept național și internațional stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice de interesul superior al copilului, deoarece oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.
63. În acest context, solicitarea reclamantei/apelantei Ecaterina Buzu cu privire la modificarea și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime de 3500

lei lunar pentru fiecare copil în parte, nu este rațională și nici echitabilă, or sarcina de întreținere a copilului minor le revine ambilor părinți în mod egal.

64. În circumstanțele date, Colegiul reține că instanța de fond just a reținut că, cuantumul pensiei de întreținere de 1000 lei/lunar stabilit prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 23 aprilie 2018 este unul insuficient pentru întreținerea unui copil minor, iar suma de 2000 lei/lunar pentru fiecare copil în parte este una justă și care ar asigura necesitățile copiilor minori.
65. Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Colegiul concluzionează că, argumentele expuse de către apelanta Ecaterina Buzu în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă.
66. Conform prevederilor art. 362^1 alin.1) CPC, în cadrul procesului în care se judecă apelul depus de apelant, intimatul este în drept, după expirarea termenului de apel, să depună apel în scris, inclusiv în formă electronică prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Apelul incident se depune nu mai târziu de data depunerii referinţei la cererea de apel.
67. Ținând cont de prevederile art. 362^1 CPC, Nicolae Buzu a depus cerere de apel incident prin care a solicitat modificarea parțială a hotărârii instanței de fond din 14 iulie 2024 prin micșorarea sumei de la 2000 lei lunar la 1400 lei lunar pentru fiecare copil.
68. Astfel, pornind de la criticile apelantului Nicolae Buzu precum că, la încasarea pensiei de întreținere urma a fi ținut cont de datele Biroului Național de Statistică, Colegiul civil reține următoarele.
69. Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, minimul de existență pentru un copil în vârstă de 7-17 ani în sate pentru semestrul I anul 2024 constituie 3 096, 3 lei.
70. Aici Colegiul judiciar reține că, datele Biroului Naţional de Statistică privind minimul de existenţă a copilului minor, nu constituie o normă legală imperativă de la care nu se permite derogare ci urmează a fi apreciată cu titlu de circumstanţă importantă de raportare, ca cuantum/nivel minim de la care instanţa de judecată porneşte în stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere, astfel fiind cu titlu de informare, și nu obligatorie.
71. Referitor, la argumentele apelantului Nicole Buzu precum că este în imposibilitate să achite pensia de întreținere a copiilor minori în sumă de 2000 lei lunar ca urmare a faptului că la moment nu este încadrat în câmpul muncii deoarece are probleme de sănătate survenite în urma unui accident de muncă, nu pot fi reținute de către instanța de apel.
72. Or, la materialele cauzei nu se regăsesc probe pertinente și concludente (de ex: certificat de încadrare în grad de dizabilitate ș.a), care ar confirma faptul că ultimul este inapt de muncă.
73. De altfel Colegiul reține că, nici un părinte nu ar avea dreptul moral să se eschiveze de la responsabilitățile sale de achitare a pensiei de întreținere a copilului minor invocând <u>lipsa și insuficiența resurselor financiare.</u>

74. În atare circumstanțe Colegiul civil, pentru a nu leza drepturile copiilor minori la întreținere lunară adecvată, consideră că instanţa de fond întemeiat a dispus încasarea pensiei de întreţinere a copiilor minori în mărime de 2000 lei lunar pentru fiecare copil în parte.
75. Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Colegiul concluzionează că, argumentele expuse de către apelantul Nicolae Buzu în cererea de apel incident sunt lipsite de substanță obiectivă.
76. Reieşind din cele expuse, Colegiul judiciar consideră că totalitatea circumstanțelor relatate mai sus în ansamblul lor, aprecierea juridică corectă a materialelor cauzei, a probelor administrate, a înscrisurilor anexate și raportate la exigențele legislației în vigoare, determină incontestabil legalitatea și temeinicia hotărârii atacate şi prin urmare a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 CPC al RM a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, şi prin urmare apelul declarat de Ecaterina Buzu și cererea de apel incident declarată de Nicolae Buzu urmează a fi respinse cu menţinerea hotărârii primei instanţe.
77. În temeiul art. 385 lit. „a” CPC al RM, Colegiul civil

Decide:

Respinge cererea de apel declarată de apelanta Ecaterina Buzu și cererea de apel incident declarată de Nicolae Buzu.

Menține hotărârea judecătoriei Orhei, sediul central din 18 iulie 2024 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ecaterina Buzu către Nicolae Buzu privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copii minori și compensarea cheltuielilor de judecată, fără modificări.

Decizia este definitivă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Ivan Parii** **Natalia Costaș**